

Александра Филиповић
Милица Матановић
Ана Перуновић-Ражнатовић

МУЗИЧКА АВАНТУРА 2

ПРИРУЧНИК ЗА
НАСТАВНИЦЕ/НАСТАВНИКЕ

Музичка култура за други
разред основне школе

Завод за уџбенике и наставна средства
ПОДГОРИЦА, 2024.

Александра Филиповић
Милица Матановић
Мр Ана Перуновић-Ражнатовић

МУЗИЧКА АВАНТУРА 2

Музичка култура
за други разред основне школе
ПРИРУЧНИК за наставнике/наставнице

Издавач

Завод за уџбенике и наставна средства – Подгорица

За издавача

Мр Александра Хајдуковић, директорица

Главни уредник

Мр Радуле Нововић

Одговорни уредник

Лазо Лековић

Уредница

Биљана Мирановић

Рецензенти/рецензенткиње

Др Весна Вучинић
Мр Наташа Поповић
Мр Вера Марковић
Фран Вуљај
Радмила Бајковић

Лектура

Биљана Ђулафић

Коректура

Јасмина Радуновић

Дизајн

Милена Лакићевић

Прелом

Момчило Ђорсовић

Техничка уредница

Дајана Вукчевић

CIP – Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе, Цетиње

ISBN
COBISS.CG-ID

Национални савет за образовање, Рјешењем бр. 05/3-01-119/24-5099/8
од 16. 7. 2024. године, одобрио је овај приручник за употребу у основној школи.

Copyright © Завод за уџбенике и наставна средства – Подгорица, 2024.

САДРЖАЈ

Предговор.....	5
Методска упутства за реализацију часа.....	6
Други разред.....	8
Химна Црне Горе.....	10
1. ЗВУКОВИ, ТОНОВИ, МУЗИЧКИ ПОЈМОВИ.....	11
Шта смо слушали и научили?.....	11
Навише - наниже.....	12
Дуго-кратко.....	13
Изгубљено пиле.....	15
Ко пјева?	17
2. НАРОДНО БЛАГО.....	19
Ђевојко, ђевојко.....	19
У Ивана господара.....	21
Ој, Врсуто, горо веља.....	22
Ја посејох лубенице.....	23
Паји, буји	24
Весело ми пловимо.....	25
Љодра.....	26
Свирала.....	27
3. ПЈЕВАМО О ПРИРОДИ.....	28
Мјесец.....	28
Чувај стабла.....	29
Бумбари и пчеле.....	31
Иде мали патак.....	33
Пипи Дуга Чарапа.....	35
4. ПРЕПОЗНАЈЕМО ИНСТРУМЕНТЕ.....	37
Гитара.....	37
Флаута	38
Хармоника	38
5. РИТАМ НАС ПОКРЕЋЕ.....	40
Љепоте Црне Горе	40
Седмица	41
Браћа	42
Гусари.....	43
Игра.....	44

Коло.....	46
Хоки поки.....	47
6. МУЗИЧКА СЛУШАОНИЦА	49
Дневник слушања	51
Прилог	53
ЛИТЕРАТУРА	54

ПРЕДГОВОР

Поштоване колегинице и колеге,

Пред вама је приручник *Музичка авантура 2*. Приручник је подијељен на шест поглавља, са различитим темама, које прате уџбеник.

На самом почетку, поздравимо ученике и ученице пјесмом *Други разред* и државном химном. Прво поглавље започињемо подсјећањем на оно шта смо научили и слушали у првом разреду. Затим кроз пјесме и игре учимо о појмовима музичког језика; народне пјесме и инструменте учимо у оквиру другог поглавља, у трећем пјевамо о природи а у четвртном упознајемо још три умјетничка инструмента. У петом поглављу изводимо бројалице, ритмограме и игре, а на самом крају оставиле смо простора за доживљајно слушање музике у Музичкој слушаоници.

Посебна пажња посвећена је развоју музичких вјештина, а добар одабир бројалица, музичких игара, примјера за слушање и извођење ритма, допринијеће успјешној реализацији часа. У приручнику ћете наћи бројне практичне примјере и активности за реализацију часова. Свака наставна тема је детаљно описана, са исходима, методама рада и материјалом који се налази у приручнику, као што су нотни текстови пјесама, опис игара и бројалица, а звучне примјере пронаћи ћете уз помоћ QR кода. Приликом прикупљања материјала, трудиле смо се да буде креативан, иновативан, да развија дјечију машту и на тај начин буди код дјече импулс за покретом, извођењем ритма и пјевањем мелодије.

Методска упутства у приручнику прате основна начела методике наставе музичке културе и општег су карактера, а детаљно су разрађена у оквиру наставних јединица. Напомињемо да редосљед наставних тема у уџбенику и приручнику не прати План рада, већ ће наставници и наставнице сами бирати и одредити вријеме реализације појединих тема.

За обраду наставних тема предвиђен је један час, али у зависности од ученичких могућности, интересовања и постигнућа, а по процјени наставника и наставница, могу се обрадити и на већем броју часова.

Вјерујемо да ће вам овај приручник бити драгоцен алат у раду и да ће помоћи у стварању маштовитог и креативног окружења за музичке активности ваших ученика и ученица. Желимо вам успјешан рад!

Ауторке

МЕТОДСКА УПУТСТВА ЗА РЕАЛИЗАЦИЈУ ЧАСА

Детаљни описи методских поступака за реализацију часа налазе се у приручнику за први разред, а овдје ћемо навести само специфичности које се односе на други разред.

Обрада пјесме по слуху

Методски поступак за обраду пјесме по слуху са предвиђеним корацима, детаљно је описан у приручнику за први разред. Програм¹ за други разред предвиђа обраду пјесме по слуху, али се кроз пјесму уче и неки нови музички појмови као што су: кретање мелодије, тихо и гласно пјевање, дуго и кратко трајање тона и тако даље. Да би се на занимљив начин обрадили ови појмови, креирале смо одговарајуће пјесме које се обрађују по слуху, а у исто вријеме, осим пјевања пјесме по слуху, усвајајући текст пјесме ученици и ученице уче нове појмове.

Уз одређени број пјесама, налазе се и сликовни записи са симболима који описују кретање мелодије.

Основни појмови музичког језика

Ово је образовно-васпитни исход са којим се ученице и ученици сусријећу први пут у основној школи, па је врло важно како и на који начин усмјерити њихову пажњу. Због тога смо намјенски креирале пјесме *Дуго – кратко* и *Навише – наниже*, које су одговарајуће мелодијски и ритмички, а у исто вријеме описују одређени музички појам. Појмове као што су хор и хоровођа, ученици и ученице упознаће помоћу илустрација и слушања музике.

Обрада инструмента

Приликом реализације наставних садржаја о инструментима крећемо од оних које смо научили у првом разреду, тако што слушамо познате музичке примјере. Када обрађујемо нови инструмент, пожељно је да ученицима покажемо инструмент, због бољег визуелног утиска. Час ће бити још успјешнији ако је присутан солиста – инструменталиста, који ће демонстрирати све техничке

¹ Програм Музичка култура (2017)

и мелодијске могућности инструмента. У овом разреду обрађују се гитара, хармоника и флаута из групе умјетничких, а свирала и љодра из групе народних инструмената.

Музичке игре

Пратећи исходе из Програма, уврстиле смо у уџбеник и одређени број музичких игара. Различите музичке игре доприносе развоју креативности у изражавању и доживљавању музике. Музичке игре укључују пјевање и друге активности приликом извођења музике, поспјешују слушну перцепцију и памћење музике. Детаљан опис игара налази се уз сценарио часа.

Дневник слушања

У овом поглављу предвиђено је да ученици и ученице своје музичке доживљаје, мисли и осјећања током слушања музичких примјера, опишу и насликају. Овај вид изражавања познат им је из првог разреда, али сада наставница/наставник помаже ученицима и ученицима да обликују свој музички доживљај уз одређене савјете. Активно слушање музике на часу музичке културе подразумијева уочавање музичко-изражајних елемената, па је врло важно развијати и његовати код ученика и ученица интересовање за ову област.

Провјера научених знања

Послије одређених поглавља налазе се Музичке мозгалице које су осмишљене као својеврсна провјера знања, са задацима који на занимљив начин од ученика и ученица траже да повежу, допишу, нацртају и на тај начин обнове стечена знања.

Други разред

(М. Матановић)

$\text{♩} = 110$

D D A A D D D A

Шко - ла ђа - ке са - да зо - ве, кре-ћу а-ван-гу - ре но-ве.

5 D D A A D D A

Сад у дру - ги раз - ред кре - ни, да те шко-ла о - пле - ме-ни.

9 D D A A D D A D

Ве - се - ле се но - те чу - ју, то се ђа - ци сад ра-ду-ју.

13 D D A D A A D

Сре - ћни што ни - је - су мал - ци, сад су већ дру - га - ци.

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- пјева појединачно и у групи народне и умјетничке пјесме у обиму од четири тона;
- осмисли и изведе ритмичке мотиве и звучне ефекте на ритмичким инструментима Орфовог инструментарија, на основу научене пјесме, бројалице или музичке игре.

Звучни запис: умјетничка пјесма *Други разред*

Ток часа

1. корак/активност: Наставница/наставник са ученицима и ученицама разговара о љетњем распусту: како су га провели, гдје су путовали, шта су ново сазнали. Разговарају о школи и новим школским обавезама које их очекују.
2. корак/активност: Ученици и ученице се распјевавају познатом пјесмом.
3. корак/активност: Ученици и ученице слушају пјесму *Други разред*. По одслушаној пјесми разговарају о тексту пјесме. Посматрају текст у уџбенику, а наставница/наставник их упућује на изглед слова и ријечи (претпоставка је

- да неки ученици и ученице већ знају слова). Анализирају пјесму дио по дио.
4. корак/активност: Ученици и ученице уче пјесму као бројалицу изговарајући тачно ритам и текст пјесме.
 5. корак/активност: Наставница/наставник изводи пјесму дио по дио, а ученици и ученице пјевају, понављајући више пута по дјеловима, док не савладају пјесму.
 6. корак/активност: Наставница/наставник ће подијелити ритмичке инструменте ученицима и ученицама. На основу научене пјесме, ученици и ученице осмишљавају ритмичке мотиве на инструментима.

Химна Црне Горе Ој свијетла мајска зоро

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

– пјева државну химну.

Звучни запис: *химна Црне Горе*

Ток часа

1. корак/активност: Наставница/наставник распјевава ученике и ученице.
2. корак/активност: Ученици и ученице слушају химну Црне Горе и препознају је. Наставница/наставник поставља питања о томе гдје су чули химну, у којим приликама се химна изводи, како треба да се понашамо приликом интонирања химне (претпоставка је да су ученици и ученице већ чули химну на неком спортском такмичењу или сличној манифестацији).
3. корак/активност: Ученици и ученице слушају текст химне и анализирају га уз помоћ наставнице/наставника. Када је анализа завршена, слиједи обрада pjesме по методском поступку за обраду по слуху.

Напомена: Због мелодијског опсега и сложеног текста, у другом разреду се учи само почетак химне.

1. ЗВУКОВИ, ТОНОВИ, МУЗИЧКИ ПОЈМОВИ

Шта смо слушали и научили?

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- слушно и визуелно препозна и именује звучне боје трубе, клавира и ритмичких инструмената Орфовог инструментаријума;
- пјева умјетничке и народне пјесме;
- слушно препозна предложене музичке примјере.

Звучни запис: В. А. Моцарт: *Турски марш*

Ћ. Верди: *Тријумфални марш*

Ћ. Росини: *Дует мачака*

Ток часа

1. корак/активност: Наставница/наставник распјевава ученике и ученице пјесмом *Други разред*. Разговарају о тексту пјесме. Разговарају шта су из предмета Музичка култура научили у првом разреду.
2. корак/активност: Наставница/наставник упућује ученике и ученице да отворе уџбеник на страни 8 и погледају илустрације. Они описују илустрације (музику изводимо пјевањем, свирањем на инструментима, можемо да је слушамо), описују изглед инструмената, препознају их и обнављају стечена знања из првог разреда (раде задатак 1 – Именуј инструменте).
3. корак/активност: Наставница/наставник пушта композиције В. А. Моцарта *Турски марш*, Ћ. Вердија *Тријумфални марш* и Ћ. Росинија *Дует мачака*, са задатком да ученици и ученице препознају које су инструменте чули. У уџбенику на страни 8 раде задатак 2 и повезују илустрацију са слушаним дјелом и QR кодом.
4. корак/активност: Ученици и ученице препознају назив дјела које су слушали у првом разреду (или шта је музиком описано). Обнављају пјесме научене у првом разреду (по избору).
5. корак/активност: Наставница/наставник ће подијелити инструменте Орфовог инструментарија ученицима и ученицама (звечке, штапиће, бубњић), а затим затражити да именују инструменте и опишу их. Ученици и ученице осмишљавају и изводе ритам на тим инструментима за одабрану пјесму.

Навише - наниже

(А. Филиповић)

$\text{♩} = 120$

Ка - да пје - ваш на - ви - ше, на - ви - ше, на - ви - ше,
5 ка - да пје - ваш на - ви - ше ди - гни ру - ке ти.
9 Ка - да пје - ваш на - ни - же, на - ни - же, на - ни - же,
13 ка - да пје - ваш на - ни - же чу - чни та - да ти.

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- обликује пјевачки глас и препознаје кретање гласа (навише-наниже);
- повеже сликовни запис са смјером мелодијске линије (навише-наниже).

Звучни запис: умјетничка пјесма *Навише - наниже*

Ток часа

1. корак/активност: Ученици и ученице изводе игру *Беремо грожђе – чупамо траву*. На команду „беремо грожђе“ ученици и ученице дижу руке увис, пењу се на прсте и опонашају брање грожђа, а на „чупамо траву“ ученици и ученице се сагињу и имитирају чупање траве. Послије завршене игре, коментаришу кретање тијела горе-доље, упоређујући их са свакодневним активностима (пењање и силажење низ степенице, љуљање на клацкалицы и слично).
2. корак/активност: Ученици и ученице слушају звучни запис пјесме *Навише-наниже*. Наставница/наставник их наводи да приликом слушања уоче о чему говори текст пјесме, а затим уочавају и кретање мелодије. Долазе до закључка да се кретање мелодије мијењало; у првом дијелу се кретала навише, а у другом дијелу наниже. Закључују да тонови могу бити виши и нижи.

- корак активност: Наставница/наставник ће обрадити пјесму по методском поступку за обраду пјесме по слуху. Када су ученици и ученице научили пјесму, изводе је појединачно или у групи. Приликом пјевања уочавају мелодијско кретање.
- корак/активност: Ученици и ученице у уџбенику посматрају музички запис представљен симболима. Повезују сликовни запис са кретањем мелодије. Приликом извођења пјесме руком показују кретање мелодије и упоређују га са кретањем дјечака по степеницама на приказаној илустрацији (страница 9).

Дуго - кратко (А. Филиповић)

♩ = 120

Но - сим ду - ге но - га - ви - це зи - ми, зи - ми, а - ли
Зи - ми шал и ка - па баш се но - се, но - се, а - ли

5
ље - ти кра - так ру - кав, но - ге бо - се. Ду - го, кра - тко,
8
ље - ти кра - так шортс од те - тка Бо - се.

баш је сла - тко, што се ље - ти но - си кра - тко.

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- повеже сликовни запис са нотним трајањима;
- опише карактер различитих композиција својим ријечима;
- импровизује покрете слушајући музичке примјере.

Звучни запис: умјетничка пјесма *Дуго - кратко*

Ј. Штраус: *Пицикато полка*

Ток часа

- корак/активност: Наставница/наставник разговара са ученицима и ученицама о трајањима (уопштено): колико траје дан, ноћ, сат, школски час, одмор, рок трајања неког производа и слично. Закључују да све око нас има трајање.
- корак/активност: Наставница/наставник ће прво отпјевати неколико тонова различитих трајања – дужих и краћих; када ученици и ученице препознају различита трајања, одсвираће на клавиру дужи и краћи тон. Ученици и ученице препознају разлику у трајању и схватају да у музици можемо изводити

звукове (тонове) различите дужине (трајања).

3. корак/активност: Ученици и ученице слушају звучни запис пјесме *Дуго-кратко*, а затим анализирају текст.
4. корак/активност: Слиједи обрада пјесме по методском поступку за обраду по слуху. Када су научили пјесму, ученици и ученице пјевају појединачно и у групама, по избору.
5. корак/активност: Ученици и ученице заузимају удобан положај и припремају се за слушање музике. Слушају композицију Ј. Штрауса *Пицикато полка*, са задатком да препознају ко изводи дјело. Послије слушања, уз помоћ наставнице/наставника, препознају да свира више инструмената (гудачки инструменти). Код другог слушања, ученици и ученице треба да препознају да ли инструменти изводе дуге или кратке тонове (кратке). Код трећег слушања, наставница/наставник ће затражити да ученици и ученице осјете пулс у композицији и изводе покрете у складу са њим. Крећући се спонтано, они описују играчки карактер композиције.

Изгубљено пиле

(В. Томерлин)

$\text{♩} = 100$
C C G C

И - ма - ли смо пи - ле, ма - ло пи - ле,
5 C C G C
јед - но ма - ло пи - ле од по ки - ле.
9 C C G C
А - ли пи - ле не - ста - де, и - ди па га тра - жи,
13 C G G C G
мо - жда ће се ја - ви - ти, дај му ша - ку ра - жи.

Имали смо коку, малу коку,
једну малу коку, златооку.
Али кока нестаде,
иди па је тражи
Можда ће се јавити,
дај јој шаку ражи.

Имали смо слона, малог слона,
једног малог слона од сто тона.
Али слонче нестаде,
иди па га тражи.
Можда ће се јавити,
дај му шаку ражи.

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- пјева пјесму користећи изражајне елементе: темпо (брзо-споро), динамика (тихо-гласно), боја тона (један или више извођача, различити инструменти);
- изводи једноставне кореографије на слушане музичке примјере.

Звучни запис: умјетничка пјесма *Изгубљено пиле*

Ф. Ј. Хајдн: *Симфонија изненађења*

Ток часа

1. корак/активност: Наставница/наставник разговара са ученицима и ученицама о музичким играма које су научили до сада, и обнављају *Берем, берем грожђе*. Разговарају о овој игри и распјевавају се помоћу ње.

2. корак/активност: Ученици и ученице уче пјесму за музичку игру *Изгубљено пиле* по слуху, по утврђеном методском поступку.
3. корак/активност: Наставница/наставник објашњава ток игре.

Опис игре:

Један ученик/ученица је окренут/окренута леђима, док остали ученици и ученице скривају предмет. (Ученици и ученице на часу ликовне културе претходно могу припремити пиле од пластелина, картона итд.) Док ученик/ученица тражи скривено пиле, остали пјевају пјесму помажући му да пронађе предмет по принципу игре „Вруће-хладно“. Када се приближава мјесту гдје је предмет сакривен, ученици и ученице поступно појачавају пјевање, а када се удаљава – утишавају. Када ученик/ученица пронађе предмет, игра се може поновити с другим учеником/ученицом. Ученици и ученице показују и изражавају спремност да учествују у активностима у учионици.

4. корак/активност: Ученици и ученице описују на који су начин пјевали пјесму. Долазе до закључка да се музика може изводити различитом јачином, развијају музичко мишљење и долазе до сазнања о особинама тона: гласнији, односно тиши.
5. корак/активност: Наставница/наставник кроз разговор наводи ученике и ученице да уоче различитости животиња које се помињу у пјесми (пиле – брзо, окретно; кока – креће се умјерено; слон – спор, тром), па у складу с тим изводе различито сваку строфу пјесме. Понављају претходно научено – којом брзином се може изводити нека композиција.
6. корак/активност: Ученици и ученице слушају музички примјер Ф. Ј. Хајдна: *Симфонија изненађења*. Њихова очекивана реакција је изненађење, чуђење, радост. Наставница/наставник чита легенду о настанку композиције. Легенда у вези са овим дјелом говори да је Хајдн примијетио да је његова публика склона да, слушајући музику у вечерњим сатима, обично после вечере, постаје поспана. Ради шале, Хајдн је у овом дјелу један став компоновао за необично лагано и тихо извођење да би се у моменту када слушаоци по обичају задријемају зачуо јак прасак оркестра и разбудило поспану публику.
7. корак/активност: Ученици и ученице уочавају карактер композиције и повезују га са изражајним средствима (темпо, динамика).

Ко пјева?

Исходи учења

- Током учења ученик/ученица ће моћи да:
- слушно препозна глас дјетета и одраслих (мушки и женски глас);
- образложи појмове хор, хоровађа, пјевање.

Звучни запис: Ана Вујошевић: *Зажмури*

видео и аудио запис из дјечијег филма Ени, *Tomorrow* (хорска нумера)
хорска музика (по избору)²

Ток часа

1. корак/активност: Наставница/наставник разговара са ученицима и ученицама о музици коју слушају код куће. Они описују омиљене пјесме, помињу омиљене извођаче. Наставница/наставник сазнаје да ученици и ученице прате и гледају дјечије фестивале на којима учествују њихови вршњаци.
2. корак/активност: Ученици и ученице слушају музички примјер са дјечијег фестивала који изводи Ана Вујошевић, пјесма *Зажмури*, са задатком да препознају извођача (дјечији глас).
3. корак/активност: Ученици и ученице гледају и слушају видео и аудио запис из дјечијег филма Ени, *Tomorrow*, са задатком да и у овом примјеру препознају извођаче. Ученици и ученице препознају дјечији глас, а затим глас одраслих особа – мушки и женски.
4. корак/активност: Ученици и ученице слушају примјер хорске музике са задатком да у овом примјеру препознају извођаче. Када су препознали да пјесму изводи већа група особа, наставница/наставник објашњава да се већа група људи који заједно пјевају назива хор. Ученици и ученице посматрају илустрацију из уџбеника на којој се види хор и хоровађа. Разговарају о особи која стоји испред хора и руководи хором. Затражиће од ученика и ученица да имитирају те покрете. Ученици и ученице подижу руке и покрећу их као што то чини диригент/хоровађа. Наставница/наставник објашњава улогу и значај хоровађе.

²Извор: Јутјуб

5. корак/активност: Наставница/наставник ће од групе ученика и ученица формирати хор. Ученик/ученица који/која жели да буде „хоровођа“ стоји испред хора, бира једну од већ научених пјесама и руководи хором који изводи пјесму. Приликом извођења, глумећи хоровођу, руком показује на пјеваче, који треба да прате брзину и јачину извођења. Послије завршене нумере, слједећи ученик/ученица постаје хоровођа.

2. НАРОДНО БЛАГО

Ђевојко, ђевојко (народна пјесма из Црне Горе)

$\text{♩} = 80$

Ђе - вој - ко, ђе - вој - ко, зла - тна ја - бу - ко,
5
ђе - вој - ко, ђе - вој - ко, зла - тна ја - бу - ко,

тако ти, тако ти неба и земље,
волиш ли, волиш ли кога до мене?
Тако ми, тако ми неба и земље,
не волим, не волим никог до тебе.

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- препозна поскочицу;
- пјева појединачно и у групи народне и умјетничке пјесме;
- повеже сликовни запис са смјером мелодијске линије (навише-наниже);
- изведе поскочицу поштујући ритам и темпо.

Звучни запис: народна пјесма *Ђевојко, ђевојко*

Ток часа

1. корак/активност: Ученици и ученице се распјевавају познатом народном пјесмом. Објашњавају шта је то народна пјесма, како је настала, гдје су је чули.
2. корак/активност: За овај час, пожељно је имати госта/госте из неког Културно-умјетничког друштва у женској и мушкој црногорској народној ношњи. Ученици и ученице посматрају ношње и описују њене дјелове, дужину, боју, детаље. Наставница/наставник описује поједине дјелове и њихову намјену.

3. **корак/активност:** Ученици и ученице слушају пјесму *Ђевојко, ђевојко*, док гости изводе кораке и поскакују. Посматрајући играча, уочавају специфичан ритам и плесне кораке који се изводе уз ову пјесму. Наставница/наставник упознаје ученике и ученице да је ово народна игра која се зове „поскочица“. Име потиче од начина игре и покрета који се изводе уз пјевање.
4. **корак/активност:** Ученици и ученице уче пјесму по методском поступку за обраду по слуху. Када су научили пјесму, посматрају сликовни запис и смјер мелодијске линије, уочавају кретање навише и наниже.
5. **корак/активност:** Гости показују како се игра поскочица и објашњавају кораке.

Опис игре:

Ученици и ученице формирају круг или полукруг и пјевају пјесму *Ђевојко, ђевојко*, док пар, у средини игра поскочицу. Тај пар који се издваја, улази у центар са два обична корака, при чему ученик пљешће два пута у ритму двије четвртине и узвикује: „Ој, ха!“ Пар је окренут лицем једно према другом, дјечак са раширеним рукама подигнутим горе, а дјевојчица са спуштеним рукама доље. У игри су примијењени скокови на лијевој ноzi са додиром тла десном ногом испред лијеве, у трајању четвртина. Народна игра се изводи док сви ученици и ученице не одиграју поскочицу.

У Ивана господара

(народна пјесма из Црне Горе)

$\text{♩} = 100$

У И - ва - на го - спо - да - ра, у И - ва - на го - спо -

7
да - ра, го - спо - да - ра, у И - ва - на го - спо - да - ра.

Доста блага, доста пара,
доста блага, доста пара,
доста пара,
доста блага, доста пара.

Посади је жутом дуњом,
посади је жутом дуњом,
жутом дуњом,
посади је жутом дуњом.

Сади јелу у планину,
сади јелу у планину,
у планину,
сади јелу у планину.

Жутом дуњом и неранцом,
жутом дуњом и неранцом,
и неранцом,
жутом дуњом и неранцом,

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- пјева појединачно и у групи народне и умјетничке пјесме;
- повеже сликовни запис са нотним трајањима (дуго-кратко);
- прати пјесме и бројалице на ритмичким инструментима Орфовог инструментарија.

Звучни запис: народна пјесма *У Ивана господара*

Ток часа

1. корак/активност: Ученици и ученице се распјевавају на познатој народној пјесми. Обнављају поскочицу и изводе кораке.
2. корак/активност: Ученици и ученице слушају пјесму *У Ивана господара*. Анализирају текст пјесме и уочавају да је пјесма народна. Током слушања пјесме, препознају да подсјећа на државну химну. Ученици и ученице се присјећају усвојених знања о народним пјесмама, па схватају да код народног стваралаштва често сријећемо више пјесама исте или сличне мелодије, али различитог текста.

- корак/активност: Ученици и ученице уче пјесму по методском поступку за обраду по слуху.
- корак/активност: Ученици и ученице изводе пјесму и прате сликовни запис мелодијске линије. Уочавају кретање мелодије навише и наниже, показујући при пјевању кретање мелодије покретом руке.
- корак/активност: Наставница/наставник ће подијелити ученицама и ученицима ритмичке инструменте – бубњиће и звечке, а затим формирати двије групе. Током пјевања, ученици и ученице, уз подстицај наставнице/наставника, на инструментима изводе ритам пјесме.

Ој, Врсуто, горо веља

(народна пјесма из Црне Горе)

у теби је много врела,
ситна трава до кољена,
шума ти је сва зелена.
Овце чува чобаница,
та спичанска љепотица.

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- препозна поскочицу;
- изведе поскочицу поштујући ритам и темпо;
- пјева појединачно и у групи народне и умјетничке пјесме.

Звучни запис: народна пјесма *Ој, Врсуто, горо веља*
видео-запис игре *Врсута*

Ток часа

- корак/активност: Ученици и ученице изводе пјесму *Ђевојко, ђевојко*. Разговарају о утисцима са часа кад су учили ту пјесму, описују поскочицу.
- корак/активност: Ученици и ученице слушају пјесму *Ој, Врсуто, горо веља* и препознају народну пјесму из Црне Горе. Наставница/наставник објашњава наслов пјесме, шта је Врсута и гдје се налази, а затим анализирају текст пјесме. Ученици и ученице слушају пјесму и уочавају ритам пјесме и објашњавају да је ритам пјесме сличан ритму пјесме *Ђевојко, ђевојко*. Долазе до закључка да и ова пјесма има ритам и карактер поскочице.

- корак/активност: Ученици и ученице уче пјесму по методском поступку за обраду по слуху.
- корак/активност: Ученици и ученице гледају видео-запис игре уз ову пјесму, а затим осмишљавају покрете по угледу на видео-запис.

Ја посејах лубенице

(народна пјесма из Србије)

$\text{♩} = 120$

C G C C G C

Ја по - се - јах лу - бе - ни - це, по - крај во - де Сту - де - ни - це,

5 G C G C G D G G D G

се - но, сла - ма, се - но, сла - ма, зоб, зоб, зоб, зоб, зоб, зоб.

Навади се сека Дора,
па украде троја кола,
сено, слама, сено, слама,
зоб, зоб, зоб, зоб, зоб, зоб.

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- пјева појединачно и у групи народне и умјетничке пјесме;
- изводи једноставне кореографије на слушане музичке примјере.
- прати пјесме и бројалице на ритмичким инструментима Орфовог инструментарија (триангл).

Звучни запис: народна пјесма *Ја посејах лубенице*

Ток часа

- корак/активност: Наставница/наставник свира мелодије познатих народних пјесама. Ученици и ученице погађају које је пјесме наставница одсвирала. Долазе до закључка да је свим пјесмама заједничко да су народне.
- корак/активност: Ученици и ученице слушају текст пјесме коју чита наставница/ наставник и анализирају га. Посматрају пјесму у уџбенику и констатују да је ово народна пјесма из Србије.

- корак/активност: Слиједи обрада пјесме по утврђеном методском поступку за обраду по слуху.
- корак/активност: Наставница/наставник упућује ученике и ученице на опис игре и кореографију која прати пјесму.

Опис игре:

Ученици и ученице се хватају за руке у затвореном колу. Крећу се у десну страну два такта, а затим два такта у лијеву страну (на сваки слог по један корак). На ријечи „сено, слама“ стоје у мјесту, избацују лијеву ногу испред десне и обратно. На ријечи „зоб, зоб, зоб“ први пут у ритму ударају наизмјенично ногама о под, а када други пут понављају те ријечи, у ритму плескају дланом о длан.

- корак/активност: Ученици и ученице посматрају инструмент на страни 19 у уџбенику. То је триангл. Уз помоћ наставнице/наставника описују инструмент. Наставница/ наставник објашњава како се користи и уз њену помоћ ученици и ученице прате извођење пјесме на трианглу (нпр. на дио текста: зоб, зоб, зоб, зоб, зоб, зоб).

Паји, буји

(народна пјесма из Босне)

$\text{♩} = 80$
C

Па-ји, бу-ји со-ко-ли-ћу, па-ји, бу-ји пти-ћу мој. На-да те се

6 F C

на-сло-ни-ћу, ру-ка-ма те за-кло-нит ћу, па-ји, бу-ји ма-ли син-ко мој.

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- пјева појединачно и у групи народне и умјетничке пјесме;
- опише карактер различитих композиција својим ријечима.

Звучни запис: народна пјесма *Паји, буји* (из Босне)

народна успаванка *Спавај бебо; Љуљу, љушке* (одломак)

Ток часа

- корак/активност: Ученици и ученице се распјевавају на познатој пјесми *У Ивана господара*.
- корак/активност: Наставница/наставник пушта звучни примјер пјесме

Паји, буји. Када су преслушали пјесму, разговарају о тексту и закључују да је пјесма успаванка и да говори о мајци која пјева сину пред спавање. На основу мелодије и текста, уз помоћ наставнице/наставника, схватају да је ово народна успаванка из Босне.

3. корак/активност: Слиједи обрада пјесме по методском поступку за обраду по слуху.
4. корак/активност: Када је пјесма научена, ученице и ученици пјевају самостално и у групи (по избору).
5. корак/активност: Ученице и ученици слушају примјер *Спавај бебо; Љуљу, љушке.* Послије преслушаног одломка ученице и ученици препознају да пјесму изводе инструменти и глас (женски). Осим клавира, ученици и ученице препознају и гусле, па уочавају присуство и народне и умјетничке инструменте. Препричавају текст и долазе до закључка да је и ова пјесма успаванка. Описују осјећања у пјесми: њежност, љубав, брижну мајку.

Весело ми пловимо

(народна пјесма из Енглеске)

♩ = 180
F

C F

Ве - се - ло ми пло - ви - мо, пло - ви - мо, пло - ви - мо,
Сво - је мо - ре во - ли - мо, во - ли - мо, во - ли - мо,

5 C F

ве - се - ло ми пло - ви - мо, мо - дрим мо - рем тим.
сво - је мо - ре во - ли - мо, ди - чи - мо се њим.

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- пјева појединачно и у групи народну пјесму;
- повеже сликовни запис са нотним трајањима (дуго-кратко);
- прати пјесме и бројалице на ритмичким инструментима Орфовог инструментарија.

Звучни запис: народна пјесма *Весело ми пловимо*

Ток часа

1. корак/активност: Ученици и ученице слушају и препознају звук и шум мора. Описују шта радимо на мору (ронимо, пливамо, скачемо у воду). На питање којим превозним средствима се крећемо по мору, ученици и ученице одговарају бродом, барком, скутером и заједно са наставницом/наставником закључују да за то кретање кажемо да пловимо по мору.
2. корак/активност: Ученици и ученице слушају звучни запис пјесме *Весело ми пловимо* и препричавају текст. Посматрајући уџбеник, уочавају да се ради о енглеској народној пјесми.
3. корак/активност: Слиједи обрада пјесме по методском поступку за обраду по слуху. Када је пјесма научена, ученице и ученици изводе пјесму појединачно или у групи. Ученици и ученице посматрају сликовни запис пјесме и уочавају дуга и кратка трајања тонова.
4. корак/активност: Наставница/наставник ће подијелити ритмичке инструменте ученицама и ученицима и затражити да сами осмисле ритмичку пратњу уз пјесму.

Љодра

Исходи учења

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

- визуелно и звучно препозна инструмент и именује га (љодра).

Звучни запис: љодра

извођење народне игре *Ругово* (аудио и видео запис)

Ток часа

1. корак/активност: Ученици и ученице слушају звучни примјер за гусле. Када су препознали примјер, ученице и ученици се присјећају знања стечених о овом инструменту у првом разреду. Описују инструмент и његов звук.
2. корак/активност: Ученици и ученице посматрају аудио и видео запис инструмента љодра и разговарају о његовом начину свирања и изгледу. Закључују да се ради о народном инструменту код којег се тон добија ударањем. Посматрају инструмент у уџбенику и описују га. Наставница/наставник им објашњава да се инструмент назива љодра, а да се може чути још и назив тапан.
корак/активност: Слушају звучни примјер и коментаришу звук инструмента.
3. корак/активност: Ученици и ученице гледају видео-запис народне игре „*Ругово*“ у извођењу културно-умјетничког друштва и запажају примјену љодре/тапана у тој игри.

Свирала

Исходи учења

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

- визуелно и звучно препозна инструмент и именује га (свирала);
- изводи једноставне кореографије на слушане музичке примјере.

Звучни запис: свирала

Бокелско коло – народно коло из Црне Горе (аудио и видео запис).

Ток часа

1. корак/активност: Наставница/наставник разговара са ученицима и ученицама о народним инструментима и пјесмама које су до сада научили.
2. корак/активност: Ученици и ученице слушају звучни примјер и описују звук инструмента. Затим посматрају видео-запис и уочавају да се тон добија дубањем (у цијев инструмента). Наставница/наставник објашњава изглед инструмента, наводи његов назив (свирала) и објашњава им да је ово народни инструмент.
3. корак/активност: Ученици и ученице гледају аудио и видео запис *Бокелског кола*, препознају народну игру/коло. Наставница/наставник објашњава одакле потиче, ко и када га игра. Ученици и ученице, уз инструкције наставнице/наставника, изводе кораке Бокелског кола – изводе једноставну кореографију, опажају и уважавају темпо.

Напомена: Како би ученици и ученице стекли најбољи утисак о народном стваралаштву, добро би било позвати неког извођача као госта на часу (играча, инструменталисту). Ученици и ученице на тај начин стичу свеобухватан утисак о културној баштини. Такође, као вид сарадње са локалном заједницом, обавезно посјетити неко културно-умјетничко друштво, гдје би ученице и ученици имали потпунији доживљај и увид у народно стваралаштво и извођење.

3. ПЈЕВАМО О ПРИРОДИ

Мјесец (А. Филиповић)

$\text{♩} = 70$

Ко то ти - хо жу - ри ка - да па - дне мрак?
5 Не - ста - не кад сун - це пру - жи пр - ви зрак.
9 И - за по - ља, бр - да ка - да зга - сне дан,
13 сре - бром бо - ји но - ћи, тје - ра нас у сан.

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- обликује пјевачки глас и препозна кретање гласа (навише и наниже);
- повеже сликовни запис са кретањем мелодије (навише и наниже);
- користи цртеж, покрет или наративно опише лична размишљања, слике и осјећања на музички примјер.

Звучни запис: умјетничка пјесма *Мјесец*

К. Дебиси: *Мјесечина* (одломак)

Ток часа

1. корак/активност: Ученици и ученице пјевају познату пјесму.
2. корак/активност: Ученици и ученице разговарају о промјенама у природи и смјени дана и ноћи, а затим изводе игру *Ноћ-дан*. Послије изведене игре, коментаришу због чега је „дан“ горе (сунце излази), а „ноћ“ доље (сунце залази). А шта се дешава када падне ноћ? Претпоставка је да ће ученице и ученици поменути да виде мјесец.
3. корак/активност: Ученици и ученице слушају пјесму *Мјесец*, а затим уз помоћ

наставнице/наставника, анализирају текст пјесме. Слиједи обрада пјесме по методском поступку за обраду по слуху. Током пјевања препознају кретање гласа навише и наниже. Повезују сликовни запис са кретањем мелодијске линије и изводе научену пјесму у групи или појединачно.

4. корак/активност: Ученици и ученице, према упутству наставнице/наставника, пажљиво слушају примјер (К. Дебиси – *Мјесечина*) и уочавају да се композиција изводи на инструменту – клавиру. Ученици и ученице слушају примјер други пут, са задатком да опишу своја осјећања док слушају примјер (мирно, осјећајно, успављујуће, њежно). Ученици и ученице одговарају на питање које доба дана (ноћи) би описали овим примјером (ноћ). Док слушају музику, ученици и ученице замишљају слику: на бродићу су, који плови мирном ријеком, ништа се не чује и не види, само мјесец који обасјава природу. Наставница/наставник истиче назив примјера који су слушали, К. Дебиси *Мјесечина*, и записује на табли име композитора. Ученици и ученице у Дневник слушања преписују податке. Још једном слушају примјер и у Дневнику слушања цртају линије, цртеже и слике, које одговарају доживљеном кретању музике. Када су завршили, слиједи коментари радова.

Напомена: По жељи, ученице и ученици могу изводити плесне покрете, јер је овај примјер идеалан за извођење кореографије.

Чувај стабла

(попијевка из Боке Которске)

$\text{♩} = 80$

Ја - бу-ка се Јан - ку мо - ли да јој гра - не не од-ло - ми.

5
Ја - бу-ка се Јан - ку мо - ли да јој гра - не не од-ло-ми.

Немој Јанко, не ломи ме,
не ломи ме, не крши ме.

Сваку грану дв'је јабуке,
а на врху и четири.

Ја сам теби род родила,
сваку грану дв'је јабуке.

Њу не слуша мали Јанко,
већ ем крши дрво младо.

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- пјева појединачно и у групи народне и умјетничке пјесме;
- изведе једноставне ритмичке аранжмане на ритмичким инструментима Орфовог инструментарија;
- обликује пјевачки глас и препозна кретање гласа (навише и наниже);
- повеже сликовни запис са кретањем мелодије (навише и наниже).

Звучни запис: народна попијевка из Боке Которске *Чувај стабла*

Ток часа

1. корак/активност: Ученице и ученици се упјевавају познатом пјесмом (по избору).
2. корак/активност: Ученици и ученице посматрају разне плодове из природе које је наставница/наставник припремила и донијела на час: шишарке, јабуку, крушку, гранчице бора, гранчицу јоргована. Ученице и ученици описују и објашњавају улогу плодова и врсту дрвећа. Препознају плодове које конзумирамо у исхрани; борови нам стварају хладовину; јоргован шири опојан мирис. Уз подстицај наставнице, ученици и ученице разговарају о очувању природе, зашто је то значајно и важно и како треба чувати природу.
3. корак/активност. Ученице и ученици слушају пјесму *Чувај стабла*, а затим разговарају о тексту пјесме. Слиједи обрада пјесме по слуху. Када је пјесма научена, ученице и ученици пјевају самостално или у групи.
4. корак/активност: Наставница/наставник ће подијелити ритмичке инструменте - бубњић, звечке или штапиће ученицима и ученицама. Посматрају сликовни запис и повезују са кретањем мелодијске линије (навише-наниже). Према инструкцијама наставнице/наставника, ученици и ученице изводе једноставну ритмичку пратњу уз пјесму.

***За даровите:** Ученици и ученице самостално креирају ритам као пратњу датој мелодији/пјесми.

Бумбари и пчеле

(непознати аутор)

$\text{♩} = 100$

Бум - ба - ри се са - ста - ли, па на пче - ле на - па - ли:
5 „Ка кав је то ред, да не да - те мед?“

Пчеле рекле: „Радите, па се онда сладите.“
„Није то за нас“, рекоше углас.
„Е кад није, гладнице“,
рекле пчеле раднице,
„ви за уши пут,
мед не дамо жут.“

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- пјева појединачно и у групи народне и умјетничке пјесме;
- користи цртеже, покрет или наративно покаже/опише лична размишљања, слике и осјећања на музичке примјере прилагођене узрасту другог разреда;
- опише карактер различитих композиција својим ријечима.

Звучни запис: умјетничка пјесма *Бумбари и пчеле*

Н. Р. Корсаков: *Бумбаров лет*

Ток часа

1. корак/активност: Ученици и ученице са наставником/наставницом разговарају о годишњим добима. Наставница/наставник их наводи да препознају годишње доба у којем се све буди, цвјета, расте. Ученици и ученице препознају прољеће. Разговарају о прољећу, дешавањима у шуми, на ливади, са акцентом на једну малу вриједну животињу која нам је врло битна, јер прави мед. Ученици и ученице препознају пчелу на илустрацији, коју показује наставница/наставник, и разговарају о животу пчеле. Ако постоји могућност, наставница/наставник приказује видео о животу пчела.
2. корак/активност: Ученице и ученици слушају музички примјер пјесме *Бумбари и пчеле*, анализирају текст, описују бумбаре који не раде, насупрот вриједним пчелама. Наставница/наставник пјева пјесму, а затим обрађује по методском поступку за обраду пјесме по слуху. Када је пјесма научена, на-

ставница/наставник формира двије групе, „бумбаре“ и „пчеле“, које, пратећи текст пјесме, наизмјенично наступају пратећи дијалог из текста.

3. корак/активност: Ученици и ученице слушају примјер Н. Р. Корсакова *Бумбаров лет*. Пажљивим слушањем, уз сугестије наставнице/наставника, ученици и ученице препознају гудачке инструменте и међу њима виолину о којој су учили у претходном разреду. Уочавају још један инструмент и описују да свира високе тонове (флауту изучавају у овом разреду, па је препорука да се овај примјер користи при обради флауте). Ученици и ученице слушају примјер други пут и коментаришу брзину извођења (брз темпо) и јачину (мијења се).
4. корак/активност: Наставница/наставник упућује ученике и ученице да се слободно крећу по учионици; када оркестар звучи јаче – они нпр. трче по учионици и шире руке, када оркестар звучи тише – они се крећу лагано. Све ове промјене су вјерно описале једног становника ливаде. Наставница наводи ученике да на основу кретања мелодије, јачине и звукова које чују, препознају инсекта који лети (бумбара).
5. корак/активност: Наставница/наставник на табли записује назив преслушаног примјера. Ученици и ученице својим ријечима описују, а затим илуструју преслушани примјер у Дневнику слушања.

Иде мали патак

(текст: Г. Тартаља; музика: И. Л. Калински)

$\text{♩} = 100$

И - де ма - ли па - так на да - ле - ки пут.

5 Ре - пић му је кра - так, кљун је ње - гов жут.

9 Ка - о вој - ник сту - па тра - та - та - та - та,

13 и - де да се ку - па, ка - же ква, ква, ква.

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- пјева појединачно и у групи народне и умјетничке пјесме;
- обликује пјевачки глас и препозна кретање гласа (навише-наниже);
- повеже сликовни запис са смјером мелодијске линије навише-наниже;
- свира на ритмичким инструментима Орфовог инструментарија;
- опише карактер композиције својим ријечима.

Звучни запис: умјетничка пјесма *Иде мали патак*

К. Сен-Санс: *Акваријум*

Ток часа

1. корак/активност: Ученице и ученици, уз инструкције наставника/наставнице замишљају да се налазе на некој фарми/селу и разговарају о животињама које могу срести тамо (овце, краве, кокошке, патке). Наставница/наставник ће затражити да ученици и ученице опонашају звукове појединих животиња. Између осталих, опонашају звук који производи патка (*ква-ква*). Описују како изгледа патка, чиме се храни, гдје живи.
2. корак/активност: Ученици и ученице слушају пјесму *Иде мали патак*, а након

тога анализирају текст који говори о малом патку који креће на купање.

3. корак/активност: Слиједи обрада пјесме по методском поступку за обраду по слуху. Током пјевања, ученици и ученице обликују пјевачки глас, уочавају кретање гласа навише-наниже, а затим прате сликовни запис у уџбенику и повезују га са мелодијском линијом.
4. корак/активност: Ученици и ученице уз помоћ наставника/наставнице осмишљавају ритам на инструментима Орфовог инструментаријума и изводе га. Због ритма, текста и карактера пјесме, предлог је да то буде бубњић.
5. корак/активност: Ученици и ученице заузимају положај за слушање музике. Наставница/наставник пушта композицију К. Сен-Санса *Акваријум*. Послије слушања ученици и ученице препознају да композицију изводе инструменти. Међу инструментима су препознали и клавир. Слушају примјер још једном и уочавају да се мијења јачина. Прије посљедњег слушања наставница/наставник показује илустрације морског дна, акваријума и контрастних илустрација. Ученици и ученице бирају одговарајућу илустрацију на основу слушаног дјела.
6. корак/активност: Наставница/наставник на табли записује назив дјела и име композитора.

Пипи Дуга Чарапа

(М. Матановић)

$\text{♩} = 100$

С **Am**

3 **Dm** Сви - јет њен је ма - шта, **G** хра - бро њи - ме **G** хо - ди,

о - на у - м'је сва - шта, чак по мо - ру бро - ди.

5 **С** **Am**

Ве - се - ле јој ча - ра - пе, раз - ли - чи - тих ша - ра,

7 **Dm** **G**

ње - на ри - ђа ко - са чу - де - сном је ства - а - ра.

10 **С** **Am** **Dm**

Пи - пи је ја - ка. Пи - пи је хра - бра, у њој се скри - ва
Пи - пи је ја - ка. Пи - пи је хра - бра, са њом је у - в'јек

13 **1. G** **2. С**

не - о - би - чна сна - га. а - ван - ту - ра пра - ва.

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- обликује пјевачки глас;
- пјева појединачно и у групи народне и умјетничке пјесме.

Звучни запис: умјетничка пјесма *Пипи Дуга Чарапа*

Ток часа:

1. корак/активност: Наставница/наставник припрема за ученике и ученице игру асоцијација. Коначно рјешење игре је Пипи Дуга Чарапа. Када дођу до рјешења, разговарају о већ обрађеној лектури из Црногорског-српског, бо-

санског, хрватског језика и књижевности. Разговарају о садржају приче, ликовима. Присјећају се особина које Пипи има и наводе њен начин понашања, одијевања.

2. корак/активност: Ученици и ученице гледају илустрацију у уџбенику на којој је Пипи на коњу. Описују Пипине догодовштине, а присјећају се и својих.
3. корак/активност: Наставница/наставник чита текст пјесме *Пипи Дуга Чарала*. Ученици и ученице коментаришу текст пјесме и уочавају да је аутор текста особине дјевојчице Пипи пренио у стихове, а композитор их описао музиком.
4. корак/активност: Ученици и ученице уче пјесму према методском поступку за обраду по слуху.
5. корак/активност: На наредном часу, након научене пјесме, предлаже се драматизација.

4. ПРЕПОЗНАЈЕМО ИНСТРУМЕНТЕ

Гитара

Исходи учења

Током учења ученик/ученица моћи ће да

- визуелно и звучно препозна инструмент и именује га (гитара);
- слушно препозна предложене музичке примјере.

Звучни запис: Н. Паганини: *Каприс бр. 24*

Ф. Тарега: *Сјећање на Алхамбру*

Ток часа

1. корак/активност: Ученици и ученице слушају композицију Н. Паганинија *Каприс бр. 24* са задатком да препознају инструмент који чују. Када су препознали виолину, обнављају знање стечено у претходном разреду и уз помоћ наставника/наставнице сврставају виолину у жичане инструменте. Описују начин добијања тона.
2. корак/активност: Ученици и ученице слушају звучни запис гитаре са задатком да препознају инструмент. Када су препознали гитару, наставница показује илустрацију и објашњава изглед инструмента. Ученици описују илустрацију и објашњавају да гитара има шест жица, а затим гледају видео–запис и уочавају да се тон добија трзањем жица прстима или трзалицом.
3. корак/активност: Ученици и ученице слушају композицију Ф. Тареге *Сјећање на Алхамбру* и својим ријечима описују звук – оштар, снажан, продоран.
4. корак/активност: Наставница/наставник упућује ученике и ученице да се у уџбенику на страни 33 налази музичка слагалица. Потребно је да ученици и ученице изрежу слагалицу и да је сложе тако да добију музички инструмент о којем су учили.
5. корак активност: У уџбенику на страни 51 налази се приједлог како направити музичке инструменте. Потребно је да наставница/наставник упути ученике и ученице да припреме потребан материјал за час и учествују у креирању и стварању свог инструмента.

Флаута

Исходи учења

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

- визуелно и звучно препозна инструмент и именује га (флаута);
- слушно препозна предложене музичке примјере.

Звучни запис: Н. Р. Корсаков: *Бумбаров лет*
К. Сен-Санс: *Птице*

Ток часа

1. корак/активност: Ученици и ученице са наставницом/наставником разговарају о инструментима, начину добијања тона, присјећају се њихове грађе.
2. корак/активност: Ученици и ученице слушају композицију К. Сен-Санса *Птице* са задатком да препознају инструмент. Уз навођење наставнице/наставника препознају да се тон добија дувањем у цијев. Ученици и ученице посматрају видео–запис и описују изглед флауте, положај при свирању, покрете који се изводе прстима.
3. корак/активност: Ученици и ученице слушају познату композицију Н. Р. Корсакова *Бумбаров лет* и препознају примјер. Наставница/наставник их наводи да препознају дио гдје се чује флаута и уоче да звучи високо и продорно.
4. корак/активност: Ученици и ученице рјешавају задатак у уџбенику, на страни 34.

Хармоника

Исходи учења

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

- визуелно и звучно препозна инструмент и именује га (хармоника);
- слушно препозна предложене музичке примјере.

Звучни запис: Л. ван Бетовен: *За Елизу*
А. Пјацола: *Либертанго*

Ток часа

1. корак/активност: Ученици и ученице слушају композицију Л. ван Бетовена *За Елизу* са задатком да препознају инструмент. Када су препознали клавир, обнављају знање о клавиру стечено у претходном разреду. Ученици и ученице коментаришу да клавир има дирке и да постоје инструменти који као и клавир имају дирке.
2. корак/активност: Наставница/наставник пушта звучни примјер за хармонику, композицију А. Пјацоле *Либертанго*. Ученици и ученице послје слушања коментаришу да су чули продоран тон и брз, драматичан ритам. Наставница/наставник показује илустрацију, а ученици препознају хармонику.

3. корак/активност: Ученици и ученице посматрају илустрацију инструмента и својим ријечима описују његов изглед. Објашњавају уз навођење наставнице/наставника да хармоника има дирке (клавијатуру) на десној страни и „дугмад“ (басове) на лијевој страни. Наставница/наставник објашњава да се тон добија притиском прстију на дирке или на дугмад и развлачењем дијела који зовемо мијех. Ученици и ученице посматрају видео-запис и уочавају како се хармоника држи приликом свирања.
4. корак/активност: Као завршну активност ученици и ученице имају задатак да изрежу слагалицу и да је сложе тако да добију музички инструмент о којем су учили. Још једном слушају музички примјер и опонашају начин свирања хармонике.

Напомена: Као што је више пута наведено, најбоље је да у кабинету постоји инструмент или да наставница на час позове инструменталисту (извођача на том инструменту).

5. РИТАМ НАС ПОКРЕЋЕ

Љепоте Црне Горе (М. Папић)

5 Под - го - ри - ца, Це - ти - ње, Бу - два, Ник - шић, Бе - ра - не,
9 је - зе - ра, до - ли - не, пла - ни - не и мо - ре,
ље - по - те су на - ше ди - вне Цр - не Го - ре.

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

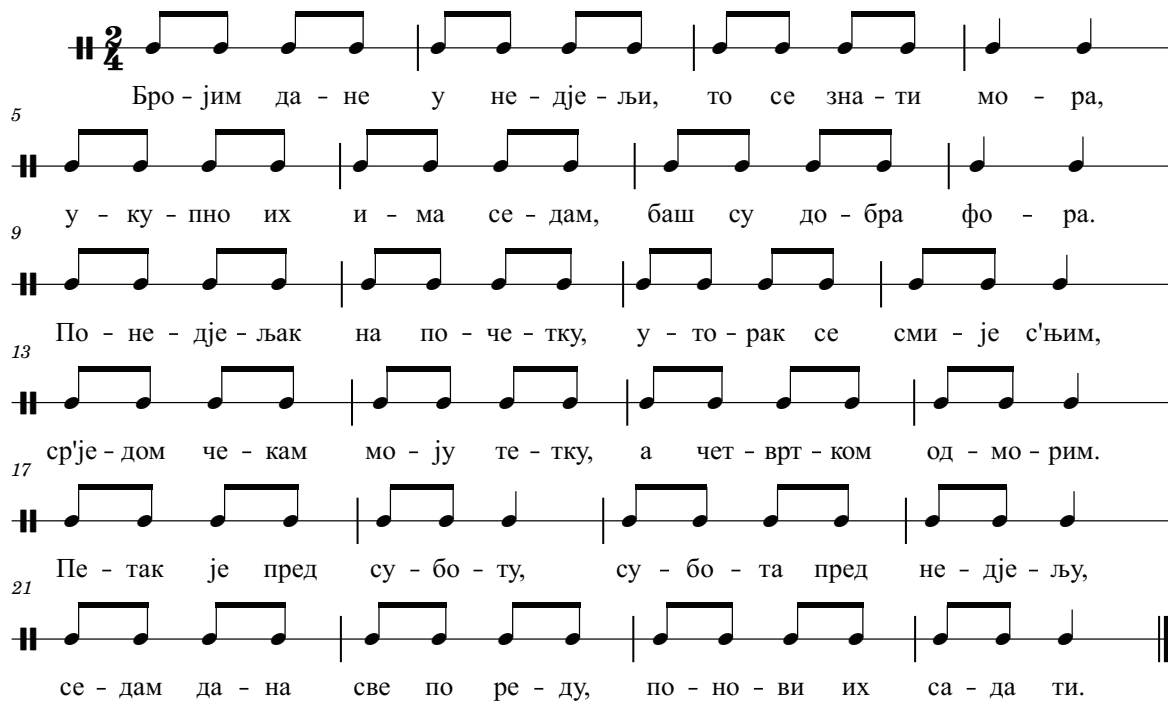
- изведе бројалице са једноставним ритмовима у предвиђеном темпу (брзо-споро) и динамици (тихо-гласно);
- прати пјесме и бројалице на ритмичким инструментима Орфовог инструментарија.

Ток часа:

1. корак/активност: Ученици и ученице обнављају познату бројалицу.
2. корак/активност: Ученици и ученице са наставницом/наставником разговарају о путовањима: у којим градовима су боравили у Црној Гори, који им се град(ови) допада(ју), зашто, да ли су обишли неко језеро, ријеку...
3. корак/активност: Ученици и ученице слушају извођење бројалице, а затим разговарају о тексту и уче бројалицу по утврђеном методском поступку.
4. корак/активност: Ученици и ученице увјежбавају извођење бројалице. Наставница/ наставник изводи бројалицу дио по дио, а ученици и ученице прате и понављају дјелове.
5. корак/активност: Када је бројалица научена, наставница/наставник ће по-

дијелити ученике и ученице у двије групе. Једној групи подијелиће штапиће, а другој звечке. Ученици и ученице изводе бројалицу уз пратњу ритмичких инструмената.

Седмица (А. Филиповић)

5 Бро - јим да - не у не - дје - љи, то се зна - ти мо - ра,
9 у - ку - пно их и - ма се - дам, баш су до - бра фо - ра.
13 По - не - дје - љак на по - че - тку, у - то - рак се сми - је с'њим,
17 ср'је - дом че - кам мо - ју те - тку, а чет - врт - ком од - мо - рим.
21 Пе - так је пред су - бо - ту, су - бо - та пред не - дје - љу,
се - дам да - на све по ре - ду, по - но - ви их са - да ти.

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- изведе бројалице са једноставним ритмовима у предвиђеном темпу (брзо-споро) и динамици (тихо-гласно);
- повеже сликовни запис са нотним трајањима (дуго-кратко);
- изведе једноставну кореографију на слушане примјере;
- опише карактер различитих композиција својим ријечима.

Звучни запис: Момчило Бајагић Бајага: *Бројалица*

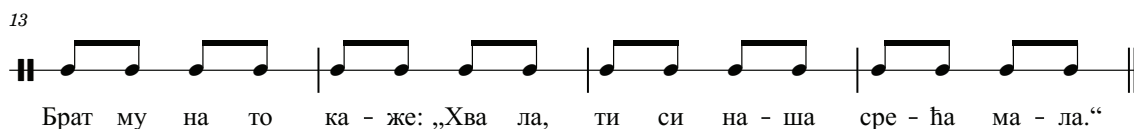
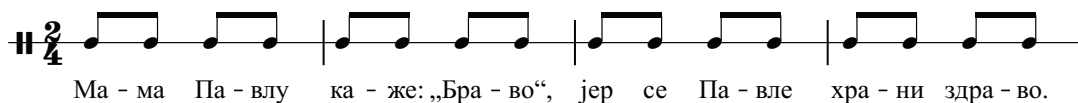
Ток часа

1. корак/активност: Ученици и ученице, уз ритмичке инструменте, обнављају бројалицу *Љепоте Црне Горе*. Разговарају са наставницом/наставником о томе шта су бројалице и како их изводимо, да је важно да нагласимо одређене дјелове текста при изговору и то усклађујемо са ритмом.

- корак/активност: Ученици и ученице слушају текст бројалице *Седмица*. Разговарају о тексту, а затим наставница/наставник изводи бројалицу са прецизним акцентима у ритму и тексту. Ученици и ученице уче текст бројалице. Понављају је више пута, док не науче прецизно да изговоре текст и изведу ритам бројалице.
- Уочавају ритмичка трајања (дужа и краћа), пратећи сликовни запис бројалице. Изводе ритам бројалице са звечкама.
- корак/активност: Ученици и ученице слушају пјесму *Бројалица*. Коментаришу текст и карактер пјесме (весела) и препознају ко изводи пјесму (дјечији хор). Уз пјесму осмишљавају и изводе покрете рукама (нпр. показују бројеве уз помоћ прстију), који одговарају тексту пјесме.

Браћа

(М. Матановић)

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- изведе бројалице са једноставним ритмовима у предвиђеном темпу (брзо-споро) и динамици (тихо-гласно);
- повеже сликовни запис са нотним трајањима (дуго-кратко).

Ток часа

- корак/активност: Ученици и ученице, уз ритмичке инструменте, обнављају

- познату бројалицу.
- корак/активност: Слушају текст бројалице *Браћа*. Разговарају са наставницом/наставником о тексту. Причају о својој браћи и сестрама и да ли са њима дијеле ствари. Наставница/наставник изводи бројалицу са прецизним акцентима у ритму и тексту. Ученици и ученице посматрају сликовни запис и повезују са нотним трајањима, уочавајући веће и мање симболе.
 - корак/активност: Ученици и ученице, након наученог текста бројалице, изводе бројалицу уз помоћ ритмичких инструмената. Понављају је више пута, док не науче прецизно да је изводе.
 - корак/активност: Ученици и ученице уз помоћ наставнице/наставника осмишљавају покрете за бројалицу, а затим појединачно изводе бројалицу са покретима које су осмислили. Умјесто имена која се јављају у бројалици, користе своје име и име свог брата, сестре, друга или другарице.

Гусари

(аутор непознат)

9 Мо - ри - ма хла - дним гу - са - ри пло - ве, тај - но их бла - го ша - па - том зо - ве.

17 Гла - сна се пје - сма на бро - ду чу - је ја - ча од му - ње, гро - ма, о - лу - је.

Ка - пе - ган бро - дом да - ни - ма тра - га ка - ко да до - ђе до тај - ног бла - га.

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- изведе бројалице са једноставним ритмовима у предвиђеном темпу (брзо-споро) и динамици (тихо-гласно);
- повеже сликовни запис са нотним трајањима (дуго-кратко);
- опише карактер различитих композиције својим ријечима;
- користи покрет и наративно описује лична размишљања и осјећања.

Звучни запис: музика из филма *Пирати са Кариба*

Ток часа

- корак/активност: Ученици и ученице уз ритмичке инструменте обнављају неку од научених бројалица. Разговарају са наставницом/наставником о томе

шта су бројалице и како их изводимо, да је важно да нагласимо одређене дјелове текста при изговору и то усклађујемо са ритмом.

- корак/активност: Наставница/наставник изводи бројалицу *Гусари* са прецизним акцентима у ритму и тексту. Ученици и ученице уче текст бројалице. Понављају је више пута, док не науче текст. Уочавају ритмичка трајања (дужа и краћа), пратећи сликовни запис бројалице.
- корак/активност: Наставница/наставник ће подијелити ритмичке инструменте, а ученици и ученице увјежбавају ритам бројалице. Када су научили, наставница/наставник их охрабрује да у пару изведу научену бројалицу. Ученици и ученице имају неколико минута, да пробају сами да осмисле ритмичку пратњу и изведу је пред одјељењем.
- корак/активност: Ученици и ученице пажљиво слушају примјер (нумеру из филма *Пирати са Кариба*). Имају задатак да опишу каква је музика (снажна, јака, њежна, блага). Наставница/наставник пушта примјер други пут и сада од ученика и ученица тражи да опишу ритам и брзину музике коју слушају (брзо, одсјечно). Наставница/наставник ће затражити од ученика и ученица да устану и да се крећу у ритму музике и праве покрете или осмисле кореографију. Претпоставка је да ће ученици и ученице изводити брзе и нагле покрете.
- корак/активност: Наставница/наставник информише ученике и ученице да су тема овог примјера, као и научене бројалице, гусари који плове узбурканним морима и да су ритам и брзина управо такви каква је и њихова борба са великим таласима.

Игра

(М. Матановић)

$\text{♩} = 110$

D A A D D D G A D

Дви-је ру-ке и де-сет пр-сти - ћа, два ма-ла у - ха, је-дан ма-ли нос.

5 D A A D D G D A D

Два су о - ка што си-ја-ју у мра - ку, је-дна у-ста што љу-бе сво-ју мај - ку.

Исходи учења

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

- пјева појединачно и у групи народне и умјетничке пјесме;

- повеже сликовни запис са смјером мелодијске линије (навише-наниже);
- изводи једноставне кореографије на слушане музичке примјере.

Звучни запис: умјетничка пјесма *Игра*

Ток часа

1. корак/активност: Ученици и ученице разговарају са наставницом/наставником о грађи људског тијела, набрајају: руке, ноге, врат, глава... Наставница/наставник изговара загонетку:

*Бирибићи плету,
бирибићи везу,
бирибићи сами ходе,
бирибићи коло воде.*

Ученици и ученице треба да одгонетну о којим дјеловима тијела је ријеч (прсти).

2. корак/активност: Ученици и ученице се упознају са текстом пјесме и схватају да говори о прстима, а затим уче пјесму према утврђеном методском поступку. У уџбенику уочавају сликовни запис и кретање мелодијске линије навише-наниже.

3. корак/активност: Наставница/наставник изводи покрете које ће изводити уз пјевање нове пјесме:

Двије руке – ученици и ученице показују руке и прсте;

и десет прстића, – ученици и ученице тапшу четири пута длан о длан, а два пута пуцкетају прстима,

два мала уха, – показују на уши,

један мали нос, – ученици и ученице тапшу четири пута длан о длан, а једном пуцкетају прстима,

два су ока што – показују на очи,

сијају у мраку, – ученици и ученице четири пута тапшу о кољена, па два пута длан о длан,

једна уста што – показују уста,

љубе своју мајку. – ученици и ученице четири пута тапшу о кољена, па два пута тапшу длан о длан.

4. корак/активност: Ученици и ученице изводе појединачно или у групи научену кореографију. Могу осмислити и другачију кореографију на основу текста пјесме.

Коло

(М. Матановић)

♩ = 95

C G C

Хај-де, хај-де у ко-ло, плѣ-сни ру-ком ве-се-ло.
У ко-ло се у-хва-ти, па по-но-ви гла-сно ти.

C G C

У ко-ло се у-хва-ти, па по-но-ви ти-хо ти.

Хајде, хајде у коло,
лупни ногом весело.
У коло се ухвати,
па понови гласно ти.
У коло се ухвати,
па понови тихо ти.

Хајде, хајде у коло,
све понови весело.
У коло се ухвати,
па понови гласно ти.
У коло се ухвати,
па понови тихо ти.

Исходи учења

Током учења ученик/ученица моћи ће да:

- пјева пјесму користећи изражајне елементе: темпо (брзо-споро); динамика (тихо-гласно);
- изводи једноставне кореографије на слушане музичке примјере.

Звучни запис: умјетничка пјесма *Коло*

Ток часа

1. корак/активност: Ученици и ученице разговарају са наставницом/наставником о тоновима, обнављају пјесму *Све што чујеш*. Разговарају о јачини и трајању тона.
2. корак/активност: Ученици и ученице слушају пјесму, анализирају са наставницом/наставником текст, а затим уче пјесму по утврђеном методском поступку. Наставница/наставник објашњава да је након свака два стиха у првој строфи потребно плѣснути дланом о длан, па демонстрира дати ритам. У другој строфи, на истим дјеловима строфе, ученици и ученице треба да лупну ногом, а у трећој строфи обоје (плѣсну рукама и лупну ногом).

3. корак/активност: Након научене пјесме сви ученици и ученице увјежбавају покрете и играју игру.

Опис игре:

Хајде, хајде у коло, – сви ученици и ученице се хватају у коло,
пљесни руком весело. – ученици и ученице застају и пљескају рукама у истом ритму, уколико им је лакше могу изговарати 1, 2; 1, 2, 3,

У коло се ухвати, – поново се хватају у коло,
па понови гласно ти. – понављају научени ритам гласно,

У коло се ухвати, – поново се хватају у коло,
па понови тихо ти. – понављају научени ритам тихо.

Сљедеће понављање је са ударом ноге о под.

Хајде, хајде у коло, – сви ученици и ученице се хватају у коло,
лупни ногом весело. – ученици и ученице застају и лупкају ногом о под у истом ритму.

Игра се наставља док се изговори пјесма до краја.

Хоки поки

(Џими Кенеди)

$\text{♩} = 120$

Ти ста-ви л'је-ву но - гу на-пр'јед, ста-ви л'је-ву но - гу ван, ти ста-ви
4 л'је-ву но - гу на-пр'јед и про - тре-си-се ти сад. У - чи-ни хо-ки по-ки и до -
7 ди - рни ти свој нос, у то - ме је ц'је - ли штос.

Ти стави л'јеву руку напр'јед, стави л'јеву руку ван,
ти стави л'јеву руку напр'јед и протреси се ти сад.

Учини хоки поки и додирни ти свој нос.

У томе је ц'јели штос.

Ти стави л'јево раме напр'јед, стави л'јево раме ван,
ти стави л'јево раме напр'јед и протреси се ти сад.

Учини хоки поки и додирни ти свој нос.

У томе је ц'јели штос.

Ти стави своју главу напр'јед, стави своју главу ван,
ти стави своју главу напр'јед и протреси се ти сад.

Учини хоки поки и додирни ти свој нос.

У томе је ц'јели штос.

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- пјева појединачно и у групи народне и умјетничке пјесме;
- импровизује покрете слушајући музички примјер;
- изводи једноставне кореографије на слушане музичке примјере.

Звучни запис: умјетничка пјесма *Хоки поки*

Ток часа

1. корак/активност: Ученици и ученице се распјевавају познатом пјесмом.
2. корак/активност: Ученици и ученице слушају звучни запис пјесме. Затим са наставницом/наставником анализирају и коментаришу текст пјесме.
3. корак/активност: Слиједи обрада пјесме по методском поступку за обраду пјесме по слуху.
4. корак/активност: Ученици и ученице изводе кореографију пратећи покрете наставнице/ наставника, а затим изводе кореографију појединачно, у пару или у групи. По жељи, ученици и ученице коментаришу и изводе најзанимљивији дио из пјесме. (С обзиром на то да је текст пјесме јасан, није потребно објашњавати и описивати игру у приручнику, већ само пратити текст.)

Напомена: Кореографија се може извести на одјељењској приредби.

6. МУЗИЧКА СЛУШАОНИЦА

Музички појмови кроз слушање музике

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- слушно препозна глас дјетета и одраслих (мушки и женски глас);
- образложи појмове: хор, хоровађа, пјевање.

Звучни запис: В. А. Моцарт: *Гле, игре ли красне*

Хор *Perpetuum jazzile: Африка* (пјесма групе *Тото*)

С. Ст. Мокрањац: *Руковети* (избор)

Ток часа:

1. корак/активност: Ученици и ученице обнављају познату пјесму, а затим описују појединачно гласове својих другара (звуче дубоко, високо). Наставница/наставник им каже: „Када бисте могли да додијелите одређену боју њиховим гласовима, које бисте боје изабрали (жута, зелена, плава, црвена)?“ Ученици и ученице коментаришу и аргументују своје одговоре.
2. корак/активност: Ученици и ученице слушају композицију В. А. Моцарта *Гле, игре ли красне* са задатком да препознају ко изводи пјесму (дјечији глас уз пратњу на клавиру). Ученици и ученице описују дјечији глас.
3. корак/активност: Ученици и ученице слушају хорски састав *Perpetuum jazzile* и нумеру *Африка* са задатком да препознају ко изводи дјело. На почетку нумере чују вјежбу *Киша*, а затим пјесму. По одслушаном примјеру, очекује се да ученици и ученице коментаришу да су чули гласове одраслих људи. Ученици и ученице поново слушају примјер, са задатком да препознају да ли још неко уз ову групу пјевача учествује у извођењу (може се очекивати да ће неки ученици и ученице рећи да чују инструменте). Наставница/наставник пушта видео-запис ове нумере, а ученици и ученице схватају да нумеру изводе само људски гласови (одрасли). Ученици коментаришу да примјер звучи као да свирају инструменти. Наставница/наставник објашњава ученицима да је ово посебна врста извођења, која обухвата имитирање звука одређених инструмената путем гласа. Имитирање звука бубњева на свој начин зове се бит бокс.
4. корак/активност: Ученици и ученице разговарају о већ наученим појмовима хор (већа група пјевача) и хоровађа, и слушају примјер из неке од *Руковети* (по избору).

Препознајемо брзо и споро

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- користи цртеже, покрет или наративно покаже/опише лична размишљања, слике и осјећања на музичке примјере прилагођене узрасту;
- разговара са другима о свом доживљају музике и аргументује га;
- опише карактер различитих композиција својим ријечима.

Звучни запис: Р. Шуман: *Дивљи јахач*
Т. Албинони: *Адађо*

Ток часа

1. корак/активност: Наставница/наставник ствара атмосферу за слушање музике, тако што ученице и ученици слушају познати примјер по избору. Коментаришу осјећања која су доживјели током слушања, промјене у брзини и јачини извођења.
2. корак/активност: Наставница/наставник упознаје ученике и ученице да ће на овом часу слушати различите примјере, а пред њима су и различити задаци. Наставница/наставник припрема кругове од папира плаве и црвене боје и дијели их ученицама и ученицима.
3. корак/активност: Ученици и ученице слушају примјер Р. Шумана *Дивљи јахач* са задатком да препознају да ли је музика брза или спора. Ако је спора – подићи ће плави круг, ако је брза, црвени круг (очекује се да ученици и ученице подигну папир са црвеним кругом).
4. корак/активност: Код другог слушања, ученици и ученице описују карактер композиције – да ли је композиција осјећајна, њежна, одсјечна, жуистра... Образлажу своје коментаре.
5. корак/активност: Ученици и ученице слушају примјер *Адађо* Т. Албинонија са истим задатком за брзину извођења (очекује се да ученици и ученице подигну плави круг). Описују брзину композиције својим ријечима.
6. корак/активност: Код другог слушања ученици и ученице својим ријечима описују карактер композиције и утврђују да је композиција њежна, тужна, осјећајна.
7. корак/активност: Ученици и ученице слушају једну, а затим другу композицију са задатком да упореде брзину извођења слушаних композиција.

Напомена: По истом принципу урадити час за упоређивање јачине извођења.

Предложени примјери: А. Хачатурјан *Игра сабљама*; П. И. Чајковски *Концерт за клавир и оркестар у б-молу* (I став); Р. Шуман *Сањарење*; К. Орф *Кармина бурана*, *О фортуна*.

ДНЕВНИК СЛУШАЊА

Музика и емоције

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- користи цртеже, покрет или наративно покаже/ опише лична размишљања, слике и осјећања на музичке примјере;
- разговара са другима о свом доживљају музике и аргументује га.

Звучни запис: А. Хачатурјан: *Игра сабљама*

А. Вивалди: *Зима*

Ј. Штраус: *На лијепом плавом Дунаву*

Ф. Менделсон: *Прољећна пјесма*

Ток часа

1. корак/активност: У уводном дијелу часа ученици и ученице се присјећају музичких примјера које су слушали на претходним часовима. Констатују заједно са наставницом/наставником да је музика важна и да има свој језик – може да опише осјећања, годишња доба, расположење.
2. корак/активност: Наставница/наставник пушта редом четири примјера. Објашњава ученицима и ученицама да ништа неће говорити, већ ће изводити одређене покрете и кораке, а они ће на основу тога одгонетнути какве емоције описује примјер.
3. корак/активност: Ученици и ученице слушају прву композицију – А. Хачатурјан *Игра сабљама*. Док примјер траје, наставница/наставник показује пантомимом борбу, сабље, поскакује. Ученици и ученице схватају да се ради о борбеном карактеру композиције, приказане су снажне емоције: храброст, узбуђење...
4. корак/активност: Наставница/наставник пушта сљедећу композицију – А. Вивалди *Зима*. Пантомимом показује да је хладно, једва корача, уморна је. Ученици и ученице треба да препознају емоције: страх, туга, бол.
5. корак/активност: Наставница/наставник пушта композицију – Ј. Штраус *На лијепом плавом Дунаву*. Уз музику игра, плеше, а ученици и ученице треба да препознају емоције: радост, срећа, разиграност.

6. корак/активност: Наставница/наставник пушта композицију Ф. Менделсона *Прољећна пјесма*. Лагано се креће по учионици, радосно, занесено. Ученици и ученице препознају емоције: радост, срећа.
7. корак/активност: Наставница/наставник упућује ученике и ученице да отворе уџбеник и у Дневнику слушања, у празном простору, „боје емоције“ које су чули у примјерима. Сваки празан простор има број. Ученици и ученице међусобно коментаришу боје и објашњавају зашто су појединим примјерима дали одређену боју. Осим боје, ученици и ученице могу нацртати шта пожелеле, а подсећа их на слушани примјер.

Напомена: Наставница/наставник не говори називе музичких примјера, јер је циљ слушања да ученици и ученице осјете емоцију музичких дјела и опишу свој доживљај.

ПРИЛОГ

Музичка игра

Напомена: Ова игра није предвиђена за обраду као самостална тема, већ се може уклапати у час за обраду темпа, динамике, а у старијим разредима и за обраду других музичких појмова.

Исходи учења

Током учења ученик/ученица ће моћи да:

- импровизује покрете слушајући музичке примјере.

Звучни запис: примјери различитих врста темпа и динамике

Ток часа

Потребни реквизити и средства за реализацију часа: наставница/наставник ће направити реквизите, налијепиће траке дужином пода у учионици и поставиће лопте или лоптице различитих боја (црвене и плаве) испред ученика и ученица.

1. корак/активност: Наставница/наставник објашњава ученицима и ученицама да ће их поређати у једну колону у средини учионице и да ће им пуштати музичке примјере који се разликују по брзини. С једне стране налази се простор за колону на чијем почетку су црвене лоптице, а са друге стране је простор за колону на чијем почетку се налазе плаве лоптице. Када наставница/наставник пусти примјер који је брз, ученици и ученице треба да прескоче у колону поред себе на чијем је почетку црвене лоптице, а када пусти примјер који је спор – прескочиће у колону на чијем је почетку плава. Ученик или ученица који погријеши колону, испада из игре, а остали ученици и ученице настављају.
2. корак/активност: По истом принципу, игра се реализује и за динамику или неки музички појам који кроз игру желимо да утврдимо.

ЛИТЕРАТУРА

Васиљевић Зорислава, *Музички буквар*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1991.

Васиљевић Миодраг, *Народне мелодије Црне Горе*, Музиколошки институт, Београд, 1965.

Вујичић Бранка, Костић Сунчица, Ђуришић Снежана, Наумовски Александра, *Чудесни свијет звукова 2*, Музичка култура за други разред деветогодишње основне школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Подгорица, 2005.

Ивановић Нада, *Музика у основној школи*, Завод за уџбенике и наставна средства, Подгорица, 2008.

Илић Владица, *Музичка култура за други разред основне школе*, Креативни центар, Београд, 2016.

Јабланов Нада, *Народне песме и игре за децу, родитеље, васпитаче и учитеље*, друго издање, Креативни центар, Београд, 2006.

Мартиновић-Богојевић Јелена, Папић Милена, Дурковић Биљана, *Чаролија музике 2*, Музичка култура за други разред деветогодишње основне школе, Завод за уџбенике и наставна средства, Подгорица, 2013.

Предметни програми за први циклус основне школе, Завод за школство, Подгорица, 2009.

Предметни програм МУЗИЧКА КУЛТУРА за I, II, III, IV, V, VI, VII, VIII и IX разред основне школе, Завод за школство, Подгорица, 2017.

Стоковић Петар, *Настава музичке културе*, Завод за уџбенике и наставна средства, Београд, 1988.

Томерлин Владимир, *Музичке игре*, приручник за наставнике, Школска књига, Загреб, 1968.

